

PROTOKOLL

Utvalg: Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell Naturreservat
Møtested: Rollag kommunehus
Dato: Mandag 20. april 2015
Tidspunkt: Kl. 12.00-14.00
Til stede: Kari Ask, Dag Lislien, Tore Kravik, Frøydis H. Aasen, Gunnar Båsen, Håvard Kjøntvedt

Rollag, 27.04.2015

Hege Jaren
Sekretær

Kari Ask
Leder

Orienteringer/diverse

- Turkartet, status og innspill
- Oppsummering etter nasjonalparkkonferanse og møte med Miljødirektoratet
- Forskriftsendring, status

Saker:

Sak 05/2015 Delegerte saker
Sak 06/2015 Søknad om bruk av lysfelle for sommerfugl, Storelv Naturforening
Sak 07/2015 Søknad om tillatelse til forskning, skoggrensedynamikk, NMBU
Sak 08/2015 Bestillingsdialogen 2015

Sak 05/2015

Delegerte saker (D)

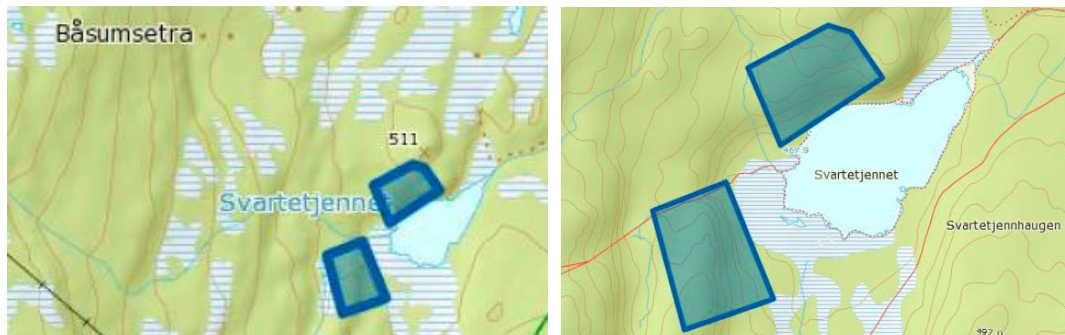
Alle saker som er behandlet etter verneforskriften legges fortløpende inn på www.miljovedtak.no

2015/1559 Motorferdsel seter, dispensasjon – Olav Traaen

Ingen merknader. Delegert sak tas til etterretning.

Fakta

Per Magne Løvlie søker via Storelv Naturforening om tillatelse til bruk av lysfelle ved Svartetjønn for levende fangst av sommerfugl. Lysfellen lokker til seg nattsommerfugler som vil bli registrert og fotografert. Mesteparten av registreringen foregår uten noen form for håndtering. Dersom noen individer blir håvet vil de bli sluppet umiddelbart etter fotografering. Det benyttes ikke kjemikalier, og ingen eksemplarer vil bli innsamlet eller avlivet. Området ved Svartetjønn er valgt ut fra spesielle kvaliteter knyttet til gammel granskog.

Prosjektet er basert på frivillig innsats, og det er ikke søkt midler til formålet. Samtlige observasjoner vil bli lagt inn i databasen Artsobservasjoner i Artsdatabanken.

Vurdering

Formålet med fredningen av Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat er å ivareta et stort og sammenhengende naturskogområde med naturlig plante- og dyreliv og naturlige prosesser i skog. Det er videre fokus på rødlistearter og områdets vitenskapelige og pedagogiske verdi. Verneforskriften angir i § 3 punkt 2 at dyrelivet, herunder hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse.

Det er ikke egen hjemmel i verneforskriften som åpner for at det kan gis tillatelse til denne type undersøkelser. Søknaden må derfor behandles etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldlovens § 48. Den gir forvaltningsmyndigheten anledning til å gjøre unntak fra vernevedtaket dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. I rundskriv fra Miljødirektoratet om forvaltning av verneforskrifter, er det presisert at forvaltningsmyndigheten skal vurdere nytten av forskningsrelaterte prosjekter opp mot omfanget av eventuelle inngrep, og de ulemper som tiltaket ellers medfører. Som regel bør det gis dispensasjon for tiltak som bidrar til å fremme kunnskap om naturverdier da slik bruk kan betraktes som et ledd i forvaltningen som utøves for å bevare verneverdiene.

Forvaltningsmyndigheten er generelt positiv til at det gjennomføres undersøkelser som øker kunnskapen om naturmangfoldet i verneområdet. Det planlagte tiltaket vil bidra til økt kunnskap om forekomsten av nattaktive sommerfugler, og tiltaket vurderes med bakgrunn i dette å være av verdi for forvaltningen av verneområdet.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Saken vurderes som tilstrekkelig opplyst til at den kan behandles (§ 8). Det vises til eksisterende kunnskap og at fremgangsmåten slik den er beskrevet i søknaden er en godt etablert metode for insektstudier. Omsøkte tiltak består av skånsom registrering av nattsommerfugl ved hjelp av lysfelle som lokker insektene til en kunstig lyskilde. Lysfellen overvåkes gjennom natten, og insektene blir i hovedsak registrert og fotografert uten noen form for håndtering. Ved eventuell fangst av sommerfugler i håv vil de bli sluppet fri umiddelbart etter registrering. Tiltaket ansees, slik det er beskrevet i søknaden, ikke å påvirke verneformålet nevneverdig (§ 9), og dette er tillagt vekt i vurderingen. Omsøkte tiltak vil etter vår vurdering ikke bidra til at naturmiljøet utsettes for stor samlet belastning (§ 10) da påvirkningen av naturmiljøet er kortvarig, insektene kommer uskadet fra registreringen og det ikke etterlates spor i terrenget. Metoden oppfyller etter vår vurdering kravet til miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). Prinsippet om at kostnadene av miljøforringelse skal

bæres av tiltakshaver (§ 11) ansees ikke som relevant i denne saken da omsøkte aktivitet etter vår vurdering ikke vil påvirke naturverdiene nevneverdig.

Forvaltningsmyndigheten anser omsøkte tiltak til ikke å være i strid med verneformålet. Tiltaket er av begrenset varighet, og den påvirkning som økt forstyrrelse vil kunne medføre er begrenset. Artsobservasjoner som følge av tiltaket vil være relevant kunnskap knyttet til forvaltning av verneområdet, og det er viktig at denne kunnskapen tilfaller forvaltningsmyndigheten. Tiltaket ansees ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig, og kan med bakgrunn i overstående vurderinger tillates med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven.

Forslag til vedtak

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat innvilger søknad fra Per Magne Løvlie/Storelv Naturforening om tillatelse til bruk av lysfelle for registrering og fotografering av nattsommerfugl ved Svartetjønn i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres slik det er beskrevet i søknaden.
- Oppsetting av utstyr må ikke medføre skader på vegetasjon eller markoverflate.
- Alle observasjoner fra registreringene legges inn i Artsdatabanken.
- Kortfattet rapport med oversikt over registreringene sendes forvaltningsmyndigheten innen 31.12.2015.
- Tiltak som utføres på privat grunn forutsetter dialog med grunneier før registreringen gjennomføres.

Tillatelsen gjelder for 2015 og er gitt i medhold av § 48 i naturmangfoldloven.

Behandling

Enstemmig som forslag til vedtak

Vedtak

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat innvilger søknad fra Per Magne Løvlie/Storelv Naturforening om tillatelse til bruk av lysfelle for registrering og fotografering av nattsommerfugl ved Svartetjønn i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat på følgende vilkår:

- *Tiltaket skal gjennomføres slik det er beskrevet i søknaden.*
- *Oppsetting av utstyr må ikke medføre skader på vegetasjon eller markoverflate.*
- *Alle observasjoner fra registreringene legges inn i Artsdatabanken.*
- *Kortfattet rapport med oversikt over registreringene sendes forvaltningsmyndigheten innen 31.12.2015.*
- *Tiltak som utføres på privat grunn forutsetter dialog med grunneier før registreringen gjennomføres.*

Tillatelsen gjelder for 2015 og er gitt i medhold av § 48 i naturmangfoldloven.

Sak 07/2015

Søknad om forskning på skoggrensedynamikk, NMBU

Fakta

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) v/ Mikael Ohlson søker om tillatelse til forskning i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. Omsøkte tiltak er knyttet til en masteroppgave på skoggrensedynamikk ved Institutt for naturforvaltning (INA) hvor Ohlson er veileder på oppgaven.

Det er i søknaden vist til at skoghistorikken i Trillemarka-Rollagsfjell er unikt veldokumentert i et nasjonalt perspektiv og at ikke noe annet skoglandskap i Norge er blitt grundigere studert i henhold til brann- og klimahistorikk gjennom to doktorgradsavhandlinger og en mastergradsavhandling hvor søker har vært hovedveileder. Det vises videre til vitenskapelige publikasjoner om seterlandskapets historikk. Området er valgt for å kunne bygge videre på tidligere undersøkelser, og vil på den måten tilføre ny viten om skogdynamikk og skoghistorie og på den måten bidra positivt til verneverdiene i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat.

Søker viser til at det på bakgrunn av et klima i endring og kulturlandskap som gror igjen er stor interesse for å øke kunnskapen om hvor fort skoggrensa beveger seg oppover. Nøyaktig aldersbestemmelse av små trær som befinner seg over dagens skoggrensne bidrar til denne type kunnskap, og slike aldersbestemmelser vil være sentrale i prosjektet. Trillemarka-Rollagsfjell er, i tillegg til muligheten for å bygge videre på tidligere undersøkelser, et relevant studieområde fordi det er rikt på fjell som så vidt rekker over dagens skoggrensne.

Prosjektet gjennomføres ved at små prøveflater på 1x1 m plasseres med 10 m mellomrom langs høydegradienter fra dagens skoggrensne og opp til den høyde hvor det ikke lenger forekommer unplanter av trær. Det legges opp til 10 slike gradienter, og lokaliseringen av disse bestemmes etter rekognosering i felt. Antall prøveflater anslås til mellom 150 og 300. I hver prøveflate bestemmes alderen på alle trær og unplanter av trær. Tilvekstbor brukes på trær som er store nok til å ta ut vedprøver for aldersbestemmelse. Mindre planter (anslagsvis under 4 cm i diameter) klippes av ved rothalsen og tverrsnittet aldersbestemmes på laboratorium. Søker viser til at tiltaket ikke vil gi synlige spor, prøveflatene er små og påvirker totalt et beskjedent areal og uttaket av små planter i et så lite omfang ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Merking av prøveflater fjernes høsten 2015.

Vurdering

Formålet med fredningen av Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat er å ivareta et stort og sammenhengende naturskogområde med naturlig plante- og dyreliv og naturlige prosesser i skog. Det er videre fokus på rødlistearter og områdets vitenskapelige og pedagogiske verdi.

Vernebestemmelsene angir i § 3 punkt 1 at vegetasjon, herunder døde busker og trær, er fredet mot all skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet.

Verneforskriften har ingen dispensasjonshjemmel som gir åpning for å gi tillatelse til vitenskapelige undersøkelser, og søknaden må derfor behandles etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldlovens § 48. Den gir forvaltningsmyndigheten anledning til å gjøre unntak fra vernevedtaket dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. I rundskriv fra Miljødirektoratet om forvaltning av verneforskrifter, er det presisert at forvaltningsmyndigheten skal vurdere nytten av et forskningsprosjekt opp mot omfanget av eventuelle inngrep eller tiltak, og de ulemper som forskningen ellers medfører. Som regel bør det gis dispensasjon for tiltak som bidrar til å fremme kunnskap om naturverdier da slik bruk kan betraktes som et ledd i forvaltningen som utøves for å bevare verneverdiene.

Forvaltningsmyndigheten er generelt positiv til at det gjennomføres undersøkelser som øker kunnskapen om naturmangfold og naturlig utvikling i verneområdet. Søker viser til at skoghistorikken i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat er unikt veldokumentert i et nasjonalt perspektiv. Ikke noe annet skoglandskap i Norge er blitt grundigere studert i henhold til brann- og klimahistorikk, og dette er grunnen til at prosjektet ønskes gjennomført i dette området. Det planlagte tiltaket vil bidra til økt kunnskap om klimarelatert utvikling knyttet til gjengroing og skogdynamikk, og tiltaket vurderes med bakgrunn i dette å være av verdi både i nasjonal sammenheng og lokalt ved å supplere allerede eksisterende kunnskap fra tidligere forskningsprosjekter knyttet til områdets skog- og kulturhistorie.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Saken vurderes som tilstrekkelig opplyst til at den kan behandles (§ 8). Eksisterende kunnskap og grundig beskrivelse av omfang og framgangsmåte for prøvetaking ansees som et godt faglig grunnlag for å behandle søknaden. Omsøkte tiltak består av skånsom prøvetaking for aldersbestemmelse av yngre trær over dagens tregrensne. Tiltaket ansees, slik det er beskrevet i søknaden, ikke å påvirke verneformålet nevneverdig (§ 9), og dette er tillagt vekt i vurderingen. Omsøkte tiltak vil etter vår vurdering ikke bidra til at naturmiljøet utsettes for stor samlet belastning (§ 10) da prøvetakingen er lokalisert til 150-300 små prøveflater på 1x1 m, og berører samlet svært lite areal. Området er valgt for å kunne bygge videre på tidligere undersøkelser, og vil på den måten tilføre ny viten om skogdynamikk og skoghistorie og på den måten bidra positivt til videre forvaltning av verneverdiene i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. Skånsom innsamling og lavt antall prøveuttak er faktorer som taler for at prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12) er ivaretatt. Prinsippet om at kostnadene av miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) ansees ikke som relevant i denne saken da omsøkte aktivitet etter vår vurdering ikke vil påvirke naturverdiene nevneverdig.

Forvaltningsmyndigheten anser omsøkte tiltak til ikke å være i strid med verneformålet. Tiltaket er lokalisert til små prøveflater som samlet berører svært lite areal. Området er valgt for å kunne bygge på tidligere undersøkelser i området, og vil med det tilføre ny viten om skogdynamikk og skoghistorie og på den måten bidra positivt til videre forvaltning av verneverdiene i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. Tiltaket ansees ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig, og kan med bakgrunn i overstående

vurderinger og verneformålets fokus på vitenskapelig og pedagogisk verdi tillates med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven.

Forslag til vedtak

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat innvilger søknad fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) v/ Mikael Ohlson om tillatelse til forskning på skoggrensedynamikk i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat slik det er beskrevet i søknaden. Tillatelsen omfatter etablering av prøvefelter for uttak av vedprøver og yngre treplanter for aldersbestemmelse, og gjelder t.o.m. 31.12.2015.

I vurderingen av søknaden er det lagt vekt på at tiltaket ikke vil være til skade for verneverdiene, og at prosjektet bygger på tidligere vitenskapelige undersøkelser i samme område, noe som vil gi økt kunnskap og nytte også for framtidig forvaltning av verneområdet.

Tillatelsen er gitt på følgende vilkår:

1. Det skal ikke samles inn flere prøver enn det som er nødvendig for å gjennomføre prosjektet.
3. Tillatelsen skal medbringes og vises til oppsynet ved eventuell kontroll.
4. Kortfattet rapport sendes forvaltningsmyndigheten når prosjektet er avsluttet.
5. Tillatelsen omfatter ikke noen form for motorisert transport.

Det forutsettes at det er innhentet nødvendige tillatelser fra grunneiere i området.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Eventuelle andre nødvendige tillatelser må innhentes separat.

Behandling

Enstemmig som forslag til vedtak

Vedtak

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat innvilger søknad fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) v/ Mikael Ohlson om tillatelse til forskning på skoggrensedynamikk i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat slik det er beskrevet i søknaden. Tillatelsen omfatter etablering av prøvefelter for uttak av vedprøver og yngre treplanter for aldersbestemmelse, og gjelder t.o.m. 31.12.2015.

I vurderingen av søknaden er det lagt vekt på at tiltaket ikke vil være til skade for verneverdiene, og at prosjektet bygger på tidligere vitenskapelige undersøkelser i samme område, noe som vil gi økt kunnskap og nytte også for framtidig forvaltning av verneområdet.

Tillatelsen er gitt på følgende vilkår:

- 1. Det skal ikke samles inn flere prøver enn det som er nødvendig for å gjennomføre prosjektet.*
- 3. Tillatelsen skal medbringes og vises til oppsynet ved eventuell kontroll.*
- 4. Kortfattet rapport sendes forvaltningsmyndigheten når prosjektet er avsluttet.*
- 5. Tillatelsen omfatter ikke noen form for motorisert transport.*

Det forutsettes at det er innhentet nødvendige tillatelser fra grunneiere i området.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Eventuelle andre nødvendige tillatelser må innhentes separat.

Fakta

Bestillingsdialogen med SNO for 2015 resulterte i en tildeling på kr. 130 000,- (se tabell).

Prioritet	Navn	Tiltakskategori	Tiltakstype	Verneområde	Søknadsbeløp	Status	Innvilget beløp
1	Gangbru Skårlangseter	Tilrettelegging og informasjon	Opparbeide sti/kanalisering	Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat (VV00001863)	15 000	OK	15 000
2	Sittegruppe ved innfart/infopunkt Maribråtan	Tilrettelegging og informasjon	Annet (utdypes i beskrivelsesfeltet)	Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat (VV00001863)	30 000	OK	30 000
3	Infotavle/bauta i skifer ved Skoddøl	Tilrettelegging og informasjon	Oppføring av skilt og/eller infotavle	Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat (VV00001863)	15 000	OK	15 000
4	Sittegruppe ved innfart/infopunkt Skoddøl	Tilrettelegging og informasjon	Annet (utdypes i beskrivelsesfeltet)	Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat (VV00001863)	30 000	OK	30 000
5	Skjøtsel av setervoll, Svarttjønnsetra	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Annet (utdypes i merknadsfeltet)	Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat (VV00001863)	10 000	OK	10 000
6	Turkart for Trillemarka-Rollagsfjell 1:50000	Tilrettelegging og informasjon	Annet (utdypes i beskrivelsesfeltet)	Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat (VV00001863)	150 000	Utenfor postformål	
7	Ny bru over bekk ved Bufjell	Tilrettelegging og informasjon	Opparbeide sti/kanalisering	Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat (VV00001863)	15 000	OK	15 000
8	Uttak av fremmede arter, contortafuru	Uttak av introduserte arter	Uttak av fremmede planter	Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat (VV00001863)	15 000	OK	15 000

Vurdering

Forvaltningsmyndigheten og SNO planlegger gjennomføring av oppgaver og ansvarsfordeling knyttet til de konkrete tiltakene i møtet.

Vedtak

Bestillingsdialogen for 2105 vedtas gjennomført i tråd med opplysninger i sak og tildelingstabell. SNO står som ansvarlig på alle tiltakene dette året.